

Інформація

І.З. Сторонянська, Л.Я. Бенювська

Безпека банківського сектору регіону в умовах сучасних викликів

13 лютого 2014 р. в Інституті регіональних досліджень НАН України відбувся науковий семінар на тему «Безпека банківського сектору регіону в умовах сучасних викликів». Проведення семінару було ініційоване відділом проблем розвитку фінансово-кредитних відносин в регіоні. У семінарі взяли участь провідні банківські фахівці Львівщини, науковці Інституту регіональних досліджень НАН України, Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ, аспіранти, здобувачі.

Учасників заходу привітав директор Інституту д.е.н., проф. В.С. Кравців, який наголосив на актуальності проблеми безпеки банківського сектора регіону, окреслив основні напрямки роботи семінару та побажав плідної праці його учасникам.

Присутні учасники семінару висвітлили своє бачення проблеми безпеки банківського сектора регіону відповідно до запропонованих напрямків:

- потенційні перспективи та загрози для банківської системи України в умовах активізації інтеграційних процесів;
- вплив девальвації гривні на розвиток фінансового та реального секторів економіки;
- тенденції формування депозитної та кредитної бази банків у світлі політичної і економічної нестабільності в країні;
- напрями підвищення довіри населення до банківської системи;
- банківське інвестування як вагомий чинник розвитку економіки регіону;
- проблеми кредитування довгострокових інвестиційних проектів;
- вартість банків в умовах сучасних викликів та основні тенденції на ринку злиття і поглинання у банківській сфері;
- проблеми та перспективи активізації емісійної діяльності банків;
- забезпечення стабільності та безпеки банківського сектора;
- формування механізмів розвитку банківської системи України на регіональному рівні.

Науковий семінар відбувся у формі живих дискусій. Зокрема, директор ЛОД «Райффайзен банк Аваль» С.М. Бойко у своєму виступі, говорячи про безпеку банківського сектора, зупинився на таких його загрозах, як низька фінансова грамотність громадян у питаннях банківських фінансових інструментів та можливостей їх використання, низький рівень капіталізації вітчизняних банків. Сьогодні споживач орієнтується лише на такі банківські продукти, як депозити і кредити,

© І.З. Сторонянська, Л.Я. Бенювська, 2014.

оскільки не володіє інформацією про можливості і переваги інших банківських інструментів. Тому більшість банків намагається привабити клієнта саме такими традиційними продуктами, при цьому робить акцент на зростанні відсоткової ставки за депозитами, що викликає лише здорожчання кредитних ресурсів. Доповідач зауважив, що стабільність банку – це перш за все його виважена кредитна політика, яка повинна відображати реалії часу та регіональні особливості. Що ж до безпеки банківського сектору регіону в цілому, С.М. Бойко наголосив на першочерговій необхідності стабілізації економічної та політичної ситуації на національному рівні. Лише тоді можна буде говорити про врахування чинників безпеки регіонального рівня.

Питання девальвації гривні та ефективності політики Національного банку України щодо регулювання валютного курсу розглянув у своєму виступі радник Голови Правління ПАТ «Діамантбанк» О.В. Іванов.

Значна частина дискусії в межах наукового семінару точилась навколо причин та можливих наслідків прийняття Постанови НБУ №49 від 06.02.2014 р. «Про заходи щодо діяльності банків та проведення валютних операцій», мають негативний вплив на економічну ситуацію в країні. «Після введення постанови НБУ №49 паралізовано роботу багатьох підприємств, жорсткий диктат регулятора призвів до реального ризику зупинки промисловості. Під загрозою зриву вчасне виконання контрактів не лише в Україні, а й з партнерами в інших країнах, зокрема через новачки з купівлею валюти та блокуванням ресурсів компаній на спецрахунках банків» – зазначив О.В. Іванов. Крім цього, на його думку, така політика Національного банку України не матиме позитивного впливу на стабілізацію ситуації з валютним курсом загалом, оскільки по закінченню зазначеного в постанові шестиденного терміну українська гривня продовжить девальвувати чи не ще вищими темпами.

Обговорюючи інтеграційний вибір України, д.е.н., проф. І.З. Сторонянська наголосила, що банківські сектори різних країн, у тому числі й Росії, в своїй перспективі наближаються до європейських стандартів розвитку банківської системи. Доповідач також зупинилась на проблемах довіри до банківської системи, яка різко знизилась за останній місяць. Лише 28% українців довіряють вітчизняним банкам та фінансовим установам, а Україна входить у десятку країн із найнижчим рівнем довіри до банків. Результатом цього став масовий відтік депозитів як у гривні, так і в іноземній валюті, що вкрай негативно позначилось на рівні ліквідності банківських установ та посиленні напруги на валютному ринку.

У ході роботи семінару к.е.н. П.В. Жук наголосив, що проблеми фінансової системи породила політична ситуація в країні, тому вирішення проблеми є неможливим без політичної стабільності. В продовження цих питань свої міркування висловила к.е.н. І.С. Музика, яка зупинилась на макроекономічних ризиках для розвитку банківської системи України на сучасному етапі, зокрема значному нарощенні обсягів державного боргу України, нездоровому інвестиційному кліматі та падінні рейтингів країни майже за усіма міжнародними індексами. У виступі наголошувалось, що стрімке загострення ситуації в банківській сфері пов'язане з низкою

проблем, які мали місце у вітчизняній економіці протягом тривалого періоду. Серед основних з них перелічені такі: рецесія вітчизняної економіки, значний бюджетний дефіцит, проблеми в галузі державних фінансів; непідкріплений реальними грошами курс гривні; негативне сальдо поточного рахунку, дефіцит якого у 2013 р. склав 8.9% від ВВП; значне нарощення обсягу державного та гарантованого державою боргу України. В таких умовах політична криза лише поглибила наявні проблеми та спровокувала загострення ситуації в банківській сфері країни, які проявились практично неконтрольованою девальвацією національної валюти, масовим відтоком депозитів із банківських рахунків, загостренням проблем з ліквідністю банківських установ.

Формуванню механізмів розвитку банківської системи України на регіональному рівні та проблемам розвитку регіональних банків був присвячений виступ директора Західного регіону ПАТ Ідея Банк В.Й. Карпінця.

Активну участь у дискусії взяли також працівники Львівського інституту банківської справи УБС НБУ – М.М. Миколишин, С.І. Качмар, О.В. Лук'янська, які висвітлили питання активізації емісійної діяльності банків; вартості банків в умовах сучасних викликів та тенденцій на ринку злиття і поглинання у банківській сфері; проблем кредитування довгострокових інвестиційних проектів.

Організатори семінару щиро вдячні доповідачам та усім учасникам заходу за висловлені міркування, плідну дискусію та представлені результати наукових досліджень.

Надійшло 06.02.2014 р.